

B8-1165/2016

24.10.2016

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai pareiškimo

pagal Darbo tvarkos taisyklių 123 straipsnio 2 dalį

dėl padėties Šiaurės Irake / Mosule
(2016/2956(RSP))

Javier Nart, Petras Auštrevičius, Beatriz Becerra Basterrechea, Dita Charanzová, Marielle de Sarnez, Gérard Deprez, José Inácio Faria, María Teresa Giménez Barbat, Marian Harkin, Ivan Jakovčić, Alexander Graf Lambsdorff, Valentinas Mazuronis, Louis Michel, Urmas Paet, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Carolina Punset, Marietje Schaake, Jasenko Selimovic, Hannu Takkula, Pavel Telička, Ramon Tremosa i Balcells, Ivo Vajgl, Johannes Cornelis van Baalen, Paavo Väyrynen, Ilhan Kyuchyuk
ALDE frakcijos vardu

**Europos Parlamento rezoliucija dėl padėties Šiaurės Irake / Mosule
(2016/2956(RSP))**

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 1948 m. Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją,
- atsižvelgdamas į 1981 m. JT deklaraciją dėl visų formų netolerancijos ir diskriminacijos religijos ir tikėjimo pagrindu panaikinimo,
- atsižvelgdamas į 1984 m. JT konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą,
- atsižvelgdamas į 1998 m. Jungtinių Tautų dokumentą „Pagrindiniai principai dėl vidinio perkėlimo“,
- atsižvelgdamas į JT vyriausiosios įgaliotinės Navi Pillay 2014 m. birželio 16 d. pareiškimą, kuriame smerkiami ISIL įvykdyti neatidėliotini mirties bausmės vykdymo atvejai ir reiškiamas nuomonė, kad juos beveik neabejotinai galima prilyginti karo nusikaltimams,
- atsižvelgdamas į JT Generalinio Sekretoriaus pavaduotojos ir JT padalinio „JT moterys“ vykdančiosios direktorės Phumzile Mlambo-Ngcukos pareiškimą, kuriame ji reiškia ypatingą susirūpinimą dėl moterų ir mergaičių saugumo Irake, ypač grupuotės ISIS/„Da'esh“ užimtose teritorijose,
- atsižvelgdamas į neseniai priimtas JT Saugumo Tarybos rezoliucijas dėl Irako, ypač į rezoliuciją Nr. 2299 (2016) ir rezoliuciją Nr. 2249 (2015), kuriomis smerkiami grupuotės ISIS/„Da'esh“ neseniai įvykdyti teroro išpuoliai,
- atsižvelgdamas į Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos 2016 m. sausio 27 d. priimtą rezoliuciją Nr. 2091 (2016) dėl užsienio kovotojų Sirijoje ir Irake,
- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas: 2014 m. vasario 27 d. rezoliuciją dėl padėties Irake¹, 2014 m. rugsėjo 18 d. rezoliuciją dėl padėties Irake bei Sirijoje² ir 2015 m. vasario 12 d. rezoliuciją dėl humanitarinės krizės Irake ir Sirijoje³,
- atsižvelgdamas į Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai Federicos Mogherini pastabas įvykus antrajam ES ir Irako bendradarbiavimo tarybos posėdžiui pagal ES ir Irako partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą (PBS),
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 123 straipsnio 2 dalį,

¹ Priimti tekstai, P7_TA(2014)0171.

² Priimti tekstai, P8_TA(2014)0027.

³ Priimti tekstai, P8_TA(2015)0040.

- A. kadangi neseniai buvo pradėta operacija siekiant išvaduoti Mosulo miestą nuo grupuotės ISIS/„Da'esh“; kadangi dėl šio puolimo galėjo susidaryti itin didelį susirūpinimą kelianti humanitarinė padėtis; kadangi visi neišspręsti ginčai dėl vidinių sienų Šiaurės Irake, jei dėl jų atitinkami prieš ISIS kovojantys kariniai veikėjai ir visa tarptautinė bendruomenė nesiims veiksmų, gali sutrukdyti regiono atkūrimui ir perkeltų gyventojų repatriacijai, vadinasi, gali sukelti grėsmę pažeidžiamų mažumų egzistavimui šiame regione; kadangi Šiaurės Irakas ilgą laiką buvo etninių ir religinių mažumų tėvynė, pasižyminti pliuralizmu, stabilumu ir kolektyviniu bendradarbiavimu, nepaisant smurto ir persekiojimų periodų;
- B. kadangi Mosulas jau nuo seno yra daugiatautis miestas, kuriame daugumą sudarantys sunitai arabai gyvena greta chaldėjų / sirų / asirų, kurdų, jazidų ir turkmėnų; kadangi miestą supančios teritorijos taip pat istoriškai pasižymi etnine ir religine įvairove: Ninevijos lygumose daugiausia gyvena krikščionys, aplink Sindžaro kalnus – jazidai, o Tal Afare – turkmėnai musulmonai;
- C. kadangi 2016 m. vasario 4 d. Europos Parlamentas pripažino, jog ISIS/„Da'esh“ vykdo krikščionių ir jazidų bei kitų religinių ir etninių mažumų genocidą, jei jie nepritaria vadinamajai ISIS/„Da'esh“ islamo interpretacijai, ir kad persekiojimai, žiaurumai ir tarptautiniai nusikaltimai gali būti laikomi karo nusikaltimais ir nusikaltimais žmoniškumui;
- D. kadangi Europos taryba, JAV valstybės departamentas, JAV Kongresas, JK parlamentas, Australijos parlamentas ir kitos tautos bei institucijos prisidėjo prie Europos Parlamento ir pripažįsta, kad ISIS/„Da'esh“ Irake prieš religines ir etnines mažumas vykdomi žiaurumai yra karo nusikaltimai, nusikaltimai žmoniškumui ir genocidas;
- E. kadangi Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro (UNHCR) duomenimis, apie 3,3 mln. Irako gyventojų nuo 2014 m. buvo iškeldinti, o 1,5 mln. žmonių gresia nuolatinis pavojus būti perkeltiems Mosule, o tai yra tiesioginis regiono užėmimo operacijos rezultatas;
- F. kadangi UNHCR yra įrengęs penkias stovyklas, kuriose gali prisiglausti 45 000 iš Mosulo ir jo apylinkių bėgančių žmonių, kadangi UNHCR planuoja per artimiausias savaites iš viso įrengti 11 stovyklų, kuriose galėtų apsigyventi 120 000 žmonių, jei bus galima naudoti žemę saugiose teritorijose, toli nuo fronto linijos; kadangi užtikrintas tik kiek didesnis nei 38 proc. UNHCR Mosulo reikmėms numatyto biudžeto finansavimas; kadangi lėšų reikia ne tik pradiniam pasirengimui, bet ir plačiai paplitusio perkėlimo (jis gali trukti visą žiemą) problemoms spręsti;
- G. kadangi vaikai Masule ir jo apylinkėse yra labai pažeidžiami ir susiduria su mirties ar sužalojimo rizika dėl karinių veiksmų, taip pat su rizika, kad jie patirs seksualinį smurtą, bus pagrobti arba juos užverbuos ginkluotos grupuotės;
- H. kadangi Europos Sąjunga atlieka lemiamą vaidmenį Tarptautinėje kovos su ISIS/„Da'esh“ koalicijoje Irake, nes ji teikia humanitarinę pagalbą ir paramą stabilizavimui; kadangi ES iki šiol humanitarinei pagalbai Irake paskyrė 134 mln. eurų, iš jų – 50 mln. eurų Mosulo miestui;

- I. kadangi Parlamentas pabrėžė, kaip svarbu, kad tarptautinė bendruomenė pagal tarptautinę teisę užtikrintų apsaugą ir teiktų pagalbą, įskaitant karinę apsaugą ir pagalbą, visiems, į kuriuos nusitaikė vadinamoji grupuotė ISIS/„Da'esh“ ir kitos teroristinės organizacijos Artimuosiuose Rytuose, pvz., etninėms ir religinėms mažumoms, taip pat pabrėžia, jog svarbu, kad šie asmenys dalyvautų ateityje priimant ilgalaikius politinius sprendimus;
 - J. kadangi karinė operacija prieš grupuotę ISIS/„Da'esh“ Šiaurės Irake vykdoma pagal bendrą nacionalinę saugumo misiją, apimančią Irako saugumo pajėgas, Kurdų regioninės vyriausybės pešmergų pajėgas ir vietos saugumo pajėgas; kadangi Tarptautinė koalicija teikia konsultavimo, aviacinę ir žvalgybos paramą;
 - K. kadangi Šiaurės Irako bendruomenių, įeinančių į Federacinės Irako Respublikos sistemą, tapatybės išsaugojimas ir saugumo užtikrinimas atstatytų ir apsaugotų to regiono vietos gyventojų pagrindines žmogaus teises, įskaitant nuosavybės teises;
 - L. kadangi 2 Irako konstitucijos straipsnis užtikrina visapusiškas visų asmenų religines teises į tikėjimo laisvę ar į religinę praktiką;
 - M. kadangi ES ir Irako partnerystės ir bendradarbiavimo susitarime, ypač sąlygoje dėl žmogaus teisių, pabrėžiama, kad vykstant ES ir Irako politiniam dialogui didžiausias dėmesys turėtų būti skiriamas žmogaus teisėms ir demokratinių institucijų stiprinimui;
1. griežtai smerkia tebesitęsiantį smurtą ir grupuotės ISIS/„Da'esh“ Irake vykdomas masines mirties bausmes; reiškia didžiulį susirūpinimą tuo, jog nuolat gaunama pranešimų apie tai, kad per karines išlaisvinimo operacijas Šiaurės Irake ISIS/„Da'esh“ kaip skydais naudojami vaikai, pagyvenusiais žmonėmis, moterimis ir pažeidžiamais asmenimis; griežtai smerkia tai, kad buvo perkelta tūkstančiai irakiečių, įskaitant Šiaurės Irake gyvenančias etnines ir religines mažumas; ypač susirūpinęs pastebi, kad ISIS/„Da'esh“ ir toliau yra nusitaikiusi į krikščionis (chaldėjus / sirus / asirus, melkitus ir armėnus) jazidus, trukmėnus, šiitus, šabakus, sabėjus, kakajus ir sunitus, neatsisakydama tikslo savo kontroliuojamose teritorijose išnaikinti bet kokias etnines ir religines mažumas;
 2. pabrėžia, kad vykdamas karines operacijas Mosule ir aplink jį svarbu apsaugoti civilius gyventojus;
 3. pripažįsta Irako vyriausybės teisę ginti savo suverenią teritoriją; primygtinai ragina Irako saugumo pajėgas veikti pagal tarptautinę ir nacionalinę teisę, paisant Irako įsipareigojimo laikytis tarptautinių susitarimų dėl žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių;
 4. ragina Europos Sąjungą, Jungtines Tautas ir visą tarptautinę bendruomenę ir toliau tvariai remti Irako vyriausybę teikiant humanitarinę ir karinę pagalbą šiuo metu vykdomose išvadavimo operacijose daugelyje Irako regionų; palankiai vertina 50 mln. EUR humanitarinę pagalbą, kurią Europos Sąjunga suteikė Mosulo regionui, kuris susiduria su ypatinga, precedento neturinčia humanitarine katastrofa;
 5. atkreipia dėmesį į Mosulo svarbą visam Irakui ir ragina ES ir jos valstybes nares užtikrinti mažumų atstovavimą naujoje Mosulo administracijoje; mano, kad pabėgėlių ir šalis viduje perkeltų asmenų sugrįžimas priklausys nuo naujosios administracijos

stabilumo; pabrėžia teisėtą etninių ir religinių mažumų teisę į politinį dalyvavimą ir į jų nuosavybės teisių atkūrimą;

6. primygtinai ragina Irako vyriausybę ir Kurdistano regioninę vyriausybę, taip pat ES ir jos valstybes nares, tarptautinę bendruomenę ir tarptautinius veikėjus apsaugoti Ninevijos lygumos teritorinį vientisumą;
7. primygtinai ragina visus su ISIS/„Da'esh“ Irake kovojančius veikėjus plėtoti tvarų, ilgalaikį ir įtraukų politinį bendradarbiavimą ir dialogą, kad būtų sukurta Irako valstybė, kurioje nebūtų radikalių ir ekstremistinių judėjimų; ragina ES ir jos valstybes nares, taip pat tarptautinę kovos su ISIL koaliciją, tarptautinę bendruomenę ir tarptautinius veikėjus bendradarbiauti su nacionalinėmis ir regioninėmis Irako valdžios institucijomis siekiant užtikrinti tvarų Ninevijos lygumos, Tal Afaro ir Sindžaro saugumą;
8. ragina Europos Sąjungą, Jungtines Tautas ir visą tarptautinę bendruomenę dirbti kartu su nacionalinėmis ir regioninėmis Irako valdžios institucijomis siekiant prižiūrėti visų perkeltų irakiečių ir etninių bei religinių mažumų reintegraciją; mano, kad saugus prieglobstis, kurį saugo JT įgaliotos pajėgos, iš dalies galėtų būti atsako į didelio masto iššūkį – laikinai apsaugoti milijonus asmenų, bėgusių nuo konflikto Sirijoje ir Irake – dalis;
9. pabrėžia, kad reikia gerbti žmogaus teises ir pagrindines laisves, įskaitant žodžio laisvę, spaudos laisvę ir skaitmenines laisves; mano, kad sunaikinus ISIS/„Da'esh“ proporcinga žiniasklaida Irake ir jo regionuose bus nepaprastai svarbi siekiant skatinti taiką ir kovoti su visokio pobūdžio radikaliomis ideologijomis;
10. ragina visus regioninius veikėjus padaryti viską, kas jų galioje, kad sustabdytų bet kokią viešų ar privačių subjektų veiklą, kuria siekiama propaguoti ir skleisti ekstremistines islamo ideologijas; ragina ES skatinti regioninį dialogą Artimųjų Rytų problemų klausimu ir įtraukti visas svarbias šalis, ypač Iraną ir Saudo Arabiją ir Turkiją; pripažįsta Irano lemiamą indėlį Irake, dėl kurio buvo sustabdytas ISIS/„Da'esh“ puolimas ir atgautos teritorijos, kurių gyventojai kentė džihadistų terorą;
11. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, Tarybai, Komisijai, ES specialiajam įgaliotiniui žmogaus teisių klausimais, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Irako vyriausybei ir Atstovų tarybai, Kurdistano regioninei vyriausybei, Turkijos vyriausybei, Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui ir Jungtinių Tautų Žmogaus teisių tarybai.